

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ อัครโรจน์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๔/๒๕๔๘

วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลแพ่งสงฆ์คำโต้แย้งของจำเลย (บริษัท วี.เอส.เอ. การเกษตร จำกัด) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ง. ๕๘/๒๕๔๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ (กรณีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐)

ด้วยศาลแพ่งสงฆ์คำโต้แย้งของจำเลย (บริษัท วี.เอส.เอ. การเกษตร จำกัด) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ง. ๕๘/๒๕๔๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

๑. สรุปข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปความได้ ดังนี้

บริษัท วี.เอส.เอ. การเกษตร จำกัด (ชื่อเดิม บริษัท วี.เอส.เอ. โฮลดิ้ง จำกัด) เป็นลูกค้าของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ศรีมิตร จำกัด (มหาชน) ได้ทำสัญญากู้ยืมเงินกับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ศรีมิตร จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๓๖ ภายในวงเงินจำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยเมื่อรับเงินบริษัท วี.เอส.เอ. การเกษตร จำกัด จะออกตัวสัญญาใช้เงินเพื่อชำระหนี้ที่รับไปและยินยอมเสียดอกเบี้ยขณะทำสัญญาในอัตราร้อยละ ๑๔ ต่อปี นับแต่วันที่กู้ยืมเงินไป

ในการกู้ยืมเงินดังกล่าว บริษัท วี.เอส.เอ. การเกษตร จำกัด ได้นำที่ดิน น.ส. ๓ ก ตำบลคงมหาวัน อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย จดทะเบียนจำนองเป็นประกันหนี้ และหากมีการบังคับจำนองได้เงินไม่พอชำระหนี้ ก็ยอมรับผิดชำระหนี้ที่ขาดอยู่จนครบถ้วน และนายวีระวัฒน์ ชลวณิช เป็นผู้ค้ำประกันการกู้ยืมเงิน

บริษัท วี.เอส.เอ. การเกษตร จำกัด ได้รับเงินกู้ไปโดยออกตัวสัญญาใช้เงิน สัญญาว่าจะใช้เงิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๕.๕๐ ต่อปี โดยชำระดอกเบี้ยเป็นรายเดือน โดยมีนายวีระวัฒน์ ชลวณิช รับอาวัลเป็นประกันการชำระหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงิน

หลังจากที่บริษัท วี.เอส.เอ. การเกษตร จำกัด ได้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินและรับเงินกู้แล้ว บริษัท วี.เอส.เอ. การเกษตร จำกัด ได้ชำระดอกเบี้ยให้จนถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ และได้ค้างชำระเงินต้นทั้งหมดพร้อมดอกเบี้ยตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

ต่อมากระทรวงการคลังได้มีคำสั่งให้ระงับการดำเนินกิจการของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ศรีมิตร จำกัด (มหาชน) และคณะกรรมการองค์การปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) ซึ่งเข้าควบคุมดำเนินการแทนโดยทำการขายทรัพย์สินเพื่อชำระบัญชีให้เจ้าหนี้ตามพระราชกำหนดการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ ได้ทำการขายสินเชื่อ ตราสารหนี้ สิทธิเรียกร้องกับเอกสารที่เกี่ยวข้องของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ศรีมิตร จำกัด (มหาชน) ให้แก่บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ เกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน) โดยรวมถึงสินเชื่อ ตราสารหนี้ สิทธิเรียกร้องและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับมูลหนี้ของบริษัท วี.เอส.เอ. การเกษตร จำกัด และได้โอนสิทธิและหลักประกันทั้งหลายตามสัญญากู้ยืมเงิน ค้ำประกัน จำนอง ของบริษัท วี.เอส.เอ. การเกษตร จำกัด และนายวีระวัฒน์ ชลวณิช ให้บริษัท เงินทุนหลักทรัพย์ เกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน)

บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ เกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน) ได้แจ้งให้บริษัท วี.เอส.เอ. การเกษตร จำกัด ทราบถึงการโอนสิทธิเรียกร้องและภาระหนี้สินและเรียกร้องให้บริษัท วี.เอส.เอ. การเกษตร จำกัด และนายวีระวัฒน์ ชลวณิช ชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยที่ค้าง แต่บริษัท วี.เอส.เอ. การเกษตร จำกัด และนายวีระวัฒน์ ชลวณิช เพิกเฉยไม่ยอมชำระหนี้ ดังนั้น บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ เกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน) จึงมอบอำนาจให้ทนายความมีหนังสือบอกกล่าวการโอนสิทธิเรียกร้องและบอกกล่าว ทวงถามพร้อมบอกกล่าวบังคับจำนองโดยให้ชำระเงินต้นและดอกเบี้ยที่ค้างให้และไถ่ถอนจำนอง ให้เสร็จสิ้น แต่บริษัท วี.เอส.เอ. การเกษตร จำกัด และ นายวีระวัฒน์ ชลวณิช ยังคงเพิกเฉย บริษัท เกียรตินาคิน จำกัด (มหาชน) จึงเป็นโจทก์ฟ้องคดีบริษัท วี.เอส.เอ. การเกษตร จำกัด เป็นจำเลยที่ ๑ และนายวีระวัฒน์ ชลวณิช เป็นจำเลยที่ ๒ ต่อศาลแพ่ง เกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน ค้ำประกัน ตัวเงิน จำนอง โอนสิทธิเรียกร้อง ให้รับผิดชอบชำระเงินต้นที่ค้างชำระเป็นเงินจำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย นับแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ จนถึงวันฟ้องคิดเป็นดอกเบี้ยจำนวน ๗,๓๕๒,๑๔๑.๗๗ บาท รวมเป็นเงินที่ต้องชำระให้โจทก์ถึงวันฟ้องทั้งสิ้นจำนวน ๑๗,๓๕๒,๑๔๑.๗๗ บาท พร้อมทั้งให้ชำระดอกเบี้ย ในอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี ของต้นเงินจำนวน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท นับแต่วันที่ถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไป

จนกว่าจะชำระเงินให้เสร็จสิ้น หากไม่ชำระหรือชำระให้ไม่ครบถ้วนขอให้นำที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่จำนองไว้ออกขายทอดตลาดเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ให้โจทก์และถ้าได้เงินไม่พอชำระหนี้ทั้งบริษัท วี.เอส.เอ. การเกษตร จำกัด และนายวีระวัฒน์ ชลวนิช ยังคงผูกพันต้องชำระหนี้ให้โจทก์จนครบถ้วน บริษัท วี.เอส.เอ. การเกษตร จำกัด ต่อสู้ว่า โจทก์ไม่มีสิทธิเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี เนื่องจากต้องห้ามตามพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. ๒๔๗๕ และตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๐ รวมทั้งประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย

นอกจากนั้นการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจอันทำให้ประชาชนและสถาบันการเงินไม่สามารถชำระหนี้ได้นั้นเป็นเหตุสุดวิสัยอันทำให้ลูกหนี้ทั้งหลายรวมทั้งบริษัท วี.เอส.เอ. การเกษตร จำกัด เป็นผู้ไม่ผิดนัดอันเป็นเหตุให้โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๐ ฟ้องของโจทก์ไม่มีผลบังคับตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖

บริษัท วี.เอส.เอ. การเกษตร จำกัด จำเลยที่ ๑ ทำคำร้อง ขอให้ศาลแพ่งส่งปัญหาเรื่องกฎหมายขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ โดยอ้างว่าพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ ในประเด็นเกี่ยวกับหนี้คือคุณภาพที่ไม่สามารถเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้จากโจทก์เป็นบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยได้ ต่อมาได้ส่งคำร้องอ้างว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และมาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๘๐ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เนื่องจากผู้ร้องควรได้รับความคุ้มครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๐๕ มาตรา ๒๑๕ ที่จะไม่ถูกฟ้องคดี จนกว่าเหตุสุดวิสัยจะหมดสิ้น เพราะมีเหตุการณ์ซึ่งเป็นเหตุสุดวิสัยที่ตนจะชำระหนี้ เนื่องจากมีวิกฤตเศรษฐกิจเกิดขึ้นในประเทศไทยและตนต้องได้รับการพักหนี้ชั่วคราวจนกว่าเหตุสุดวิสัยจะจบสิ้นลงหรือจนกว่าค่าเงินบาทจะกลับมาอยู่ที่ ๒๕ บาทต่อหนึ่งเหรียญสหรัฐอเมริกา การฟ้องคดีดังกล่าวจึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘

ศาลแพ่งเห็นว่าจำเลยที่ ๑ ยื่นคำร้องขอให้ส่งคำร้องไปให้ศาลรัฐธรรมนูญโดยยืนยันว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๘๐ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ และบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวยังไม่มีคำวินิจฉัย

ของศาลรัฐธรรมนูญ จึงเห็นควรให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และให้ส่งความเห็นเช่นนั้น ต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาและวินิจฉัยก่อน โดยหากศาลรัฐธรรมนูญ มีคำวินิจฉัยแล้ว จึงจะยกคดีขึ้นพิจารณาพิพากษาต่อไป และจึงได้ส่งคำโต้แย้งของจำเลยไปยัง สำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

สำนักงานศาลยุติธรรมจึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๔๗ ส่งคำร้องของบริษัท วี.เอส.เอ. การเกษตร จำกัด จำเลยที่ ๑ ในคดีหมายเลขคำที่ ง. ๕๘/๒๕๔๕ ระหว่างบริษัทเงินทุน เกียรติคนิน จำกัด (มหาชน) กับบริษัท วี.เอส.เอ. การเกษตร จำกัด ที่ ๑ (ผู้ร้อง) กับพวกรวม ๒ คน ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๘๐ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และ มาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

๒. การดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญ มีมติเมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๔๗ ให้ขยายเวลาการพิจารณาว่าจะรับคำร้อง ไว้ดำเนินการต่อไปหรือไม่ออกไปก่อน ตามนัยข้อ ๑๖ ของข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา ของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ และเมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๔๗ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฯ ข้อ ๑๒ และได้มีมติให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และได้แจ้งให้สำนักงานศาลยุติธรรมทราบ

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยและคำวินิจฉัย

สำหรับประเด็นที่ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และ มาตรา ๓๐ หรือไม่ นั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๘๗/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๗ วินิจฉัยไว้แล้วว่า ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ดังนั้นจึงมีประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่งเพียงว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๘๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ซึ่งมีหลักกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๓ บัญญัติว่า

“อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้น ทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า

“บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน
ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างกันในเรื่องถิ่นกำเนิด
เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม
ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ
จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพ
ได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

มาตรา ๒๖๔ บัญญัติว่า

“ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้ง
ว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ
ในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้นให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นนั้น
ตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับ
การวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้โดยคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงคำพิพากษา
ของศาลอันถึงที่สุดแล้ว”

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา ๒๗๑ บัญญัติว่า

“ถ้าคู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายแพ้คดี (ลูกหนี้ตามคำพิพากษา) มิได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง
ของศาลทั้งหมดหรือบางส่วน คู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายชนะ (เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา) ขอบที่จะร้องขอให้
บังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นได้ภายในสิบปีนับแต่วันมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง โดยอาศัยและ
ตามคำบังคับที่ออกตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น”

มาตรา ๒๕๐ บัญญัติว่า

“เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินอย่างใดของลูกหนี้ตามคำพิพากษาไว้แทนเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแล้ว ห้ามไม่ให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาอื่นยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นซ้ำอีก แต่ให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาเช่นนี้มีอำนาจยื่นคำขอ โดยทำเป็นคำร้องต่อศาลที่ออกหมายบังคับให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้น เพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้ตนเข้าเฉลี่ยในทรัพย์สินหรือเงินที่ขายหรือจำหน่ายทรัพย์สินนั้น ได้ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ไม่ว่าในกรณีใด ๆ ห้ามมิให้ศาลอนุญาตตามคำขอเช่นว่ามานี้ เว้นแต่ศาลเห็นว่าผู้ยื่นคำขอไม่สามารถชำระได้จากทรัพย์สินอื่น ๆ ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา

เจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยภาษีอากรในอันที่จะสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเพื่อชำระค่าภาษีอากรค้างให้มีสิทธิขอเฉลี่ยในทรัพย์สินที่เจ้าพนักงานดังกล่าวได้ยึดหรืออายัดไว้ก่อนแล้วเช่นเดียวกับเจ้าหนี้ตามคำพิพากษตามความในวรรคหนึ่ง แต่ถ้าเจ้าพนักงานมิได้ยึดหรืออายัดไว้ก่อน ให้ขอเฉลี่ยได้ภายในบังคับของบทบัญญัติวรรคสอง

ในกรณีที่ยึดทรัพย์สินเพื่อขายทอดตลาดหรือจำหน่ายโดยวิธีอื่น คำขอเช่นว่านี้ให้ยื่นก่อนสิ้นระยะเวลาสิบสี่วันนับแต่วันที่มีการขายทอดตลาดหรือจำหน่ายทรัพย์สินนั้น

ในกรณีที่อายัดทรัพย์สิน ให้ยื่นคำขอเสียก่อนสิ้นระยะเวลาสิบสี่วันนับแต่วันชำระเงินหรือส่งทรัพย์สินตามที่อายัดไว้

ในกรณียึดเงิน ให้ยื่นคำขอเสียก่อนสิ้นระยะเวลาสิบสี่วันนับแต่วันยึด

เมื่อได้ส่งสำเนาคำขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีแล้ว ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจัดการจ่ายเงินหรือทรัพย์สินตามคำบังคับไว้จนกว่าศาลจะได้มีคำวินิจฉัยชี้ขาด เมื่อศาลได้มีคำสั่งประการใดและสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีทราบแล้ว ก็ให้เจ้าพนักงานบังคับคดีปฏิบัติไปตามคำสั่งเช่นว่านั้น

ในกรณีที่เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาผู้ยึดสละสิทธิในการบังคับคดี หรือเพิกเฉยไม่ดำเนินการบังคับคดีภายในเวลาที่เจ้าพนักงานบังคับคดีกำหนด ผู้ขอเฉลี่ยหรือผู้ยื่นคำร้องตามมาตรา ๒๕๗ หรือตามมาตรา ๒๕๘ มีสิทธิขอให้ดำเนินการบังคับคดีต่อไป

คำสั่งอนุญาตของศาลตามวรรคแปดให้เป็นที่สุด”

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๓ เป็นบทบัญญัติที่วางหลักทั่วไปเกี่ยวกับการใช้อำนาจอธิปไตยที่พระมหากษัตริย์เป็นผู้ทรงใช้โดยผ่าน

องค์กรต่าง ๆ คือ อำนางนิติบัญญัติทางรัฐสภา อำนางบริหารทางคณะรัฐมนตรี และอำนางตุลาการทางศาล จึงไม่มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการที่จำเลยอ้างว่าจะมีการเลือกปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งได้

ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนไทย ใ้บุคคลมีความเสมอภาคกันและได้รับความคุ้มครองอย่างเท่าเทียมกัน จะมีการเลือกปฏิบัติโดยเหตุต่าง ๆ เช่น ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมือง อันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญมิได้ เว้นแต่ด้วยเหตุผลทางกายภาพหรือหน้าที่เท่านั้น และการเลือกปฏิบัติต้องเป็นไปใ้บุคคลใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น

สำหรับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ ซึ่งอยู่ในภาค ๔ ลักษณะ ๒ อันเป็นเรื่องการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง นั้น เป็นบทบัญญัติที่วางหลักเกณฑ์ของการที่จะบังคับคดีกับลูกหนี้ที่เป็นฝ่ายแพ้คดีตามคำพิพากษาของศาลและไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาล คู่ความฝ่ายที่ชนะคดีตามคำพิพากษาของศาลสามารถบังคับคดีตามคำพิพากษาของศาลได้ภายในอายุความที่กำหนดและตามหลักเกณฑ์ในการบังคับคดีที่ออกตามคำพิพากษานั้น ซึ่งจะใช้ภายหลังจากกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งในคดีแล้ว โดยจะมีผลต่อเมื่อโจทก์หรือจำเลยชนะหรือแพ้คดีแล้วเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อคู่กรณี และใช้บังคับกับทุกคนที่เป็นคู่ความจึงให้ความคุ้มครองแก่บุคคลต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกัน

อย่างไรก็ตามการที่จะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้นั้นต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งในข้อหนึ่งคือ ข้อที่ ๖ (๔) นั้นคำขอต้องเขียนโดยชัดเจนว่าการที่บทบัญญัติของกฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญนั้นจะต้องบรรยายอย่างชัดเจนว่าขัดหรือแย้งกันอย่างไร (มีคำขอที่ระบุความประสงค์จะใ้ศาลดำเนินการอย่างไรพร้อมทั้งเหตุผลสนับสนุนโดยชัดเจน) ซึ่งในกรณีนี้ไม่มีการบรรยายอย่างชัดเจนว่า บทบัญญัติมาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ อย่างไร เพราะเหตุผลอย่างไร จึงไม่รับไว้พิจารณาวินิจฉัย

นอกจากนั้นเหตุการณ์ในขณะที่โจทก์ฟ้องคดีจำเลยก็ยังไม่ทราบว่าคุณคดีจะเป็นฝ่ายชนะคดีหรือแพ้คดีจึงยังไม่รู้ว่าบุคคลใดจะถูกบังคับคดีหรือไม่ ดังนั้น บทบัญญัติมาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๘๐ ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง จึงไม่ใช่บทบัญญัติของกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีในขณะที่มีการโต้แย้งตามความหมายในมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อันจะทำให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคดีไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

ด้วยเหตุต่าง ๆ ดังกล่าวจึงไม่รับพิจารณาวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๘๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ส่วนประเด็นที่ว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๒๐๔ นั้นได้มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญไว้แล้วในคำวินิจฉัยที่ ๘๗/๒๕๔๗ ว่า บทบัญญัติดังกล่าวไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐

ศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ อัสวโรจน์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ